

Suvestinė redakcija nuo 2010-07-01 iki 2016-12-31

Įstatymas paskelbtas: Žin. 2002, Nr. [74-3139](#), i. k. 1021010ISTA0IX-1046

Nauja redakcija nuo 2010-07-01:

Nr. [XI-852](#), 2010-05-27, Žin. 2010, Nr. 70-3469 (2010-06-17), i. k. 1101010ISTA00XI-852

LIETUVOS RESPUBLIKOS LICENCIJUOTŲ SANDĖLIŲ IR SANDĖLIAVIMO DOKUMENTŲ ĮSTATYMAS

2002 m. liepos 5 d. Nr. IX-1046
Vilnius

PIRMASIS SKIRSNIS BENDROSIOS NUOSTATOS

1 straipsnis. Įstatymo paskirtis

1. Šis įstatymas nustato licencijuotų sandėlių veiklos sąlygas, prekių sandėliavimo juose tvarką, prekių priėmimo į licencijuotą sandėlį, išdavimo, sandėliavimo dokumentų išdavimo, perleidimo, reikalavimų, pagrįstų atitinkamais sandėliavimo dokumentais, tenkinimo sąlygas ir tvarką, kitas sandėliavimo dokumentų turėtojų teises ir pareigas.

2. Šis įstatymas netaikomas sandėliams, kurie vykdo intervencinius pirkimus ir kitas intervencines priemones.

3. Kitų įstatymų normos šio įstatymo reglamentuojamiems santykiams taikomos tiek, kiek jų nereglementuoja šis įstatymas ir Lietuvos Respublikos civilinis kodeksas (toliau – Civilinis kodeksas).

2 straipsnis. Pagrindinės šio įstatymo sąvokos

1. **Dvidalis sandėliavimo liudijimas** – iš dviejų dalių – sandėliavimo liudijimo ir įkeitimo liudijimo – sudarytas nuosavybės teisę patvirtinantis dokumentas, kuriuo suteikiama teisė disponuoti sandėlyje saugomomis prekėmis. Sąvoka „dvidalis sandėliavimo liudijimas“ atitinka Civiliniame kodekse vartojamą sąvoką „dvigubas sandėliavimo liudijimas“.

2. **Įkeitimo liudijimas** – antroji dvidalio sandėliavimo liudijimo dalis, kuri gali būti atskirta nuo pirmosios dalies – sandėliavimo liudijimo – ir kuria remiantis, šio įstatymo ir kitų teisės aktų nustatyta tvarka įkeitus sandėliuojamas prekes, užtikrinamas prievolių įvykdymas.

3. **Indosamentas** – perduodamasis įrašas sandėliavimo dokumento antrojoje pusėje arba jo tęsinyje.

4. **Indosantas** – asmuo, darantis sandėliavimo dokumento antrojoje pusėje arba jo tęsinyje perduodamąjį įrašą.

5. **Indosatas** – asmuo, kurio naudai sandėliavimo dokumento antrojoje pusėje arba jo tęsinyje daromas perduodamasis įrašas.

6. **Licencijuotas sandėlis** (toliau – **sandėlis**) – Lietuvos Respublikoje įsteigtas juridinis asmuo, kitoje Europos Sąjungos valstybėje narėje ar kitoje Europos ekonominės erdvės valstybėje įsteigtas juridinis asmuo bei jų filialas ir organizacija (toliau – juridinis asmuo), ūkininkas ar kitas fizinis asmuo (toliau – fizinis asmuo), turintis licenciją šio įstatymo nustatyta tvarka verstis sandėlio veikla.

7. **Licencijuotų sandėlių kompensavimo fondas** (toliau – **Kompensavimo fondas**) – pinigų fondas, skirtas prekių savininkų turtiniams interesams apsaugoti nuo prekių netekimo ar sugedimo, kurio neatlygina sandėlis ir (ar) draudimo įmonė, ir komercinių bankų ar kitų finansų įstaigų reikalavimo teisėms, atsirandančioms iš kreditavimo santykių, užtikrinti.

8. **Paprastas sandėliavimo liudijimas** – pareikštinis dokumentas, kuriuo suteikiama teisė jį

pateikusiam asmeniui atsiimti prekes iš sandėlio.

9. **Pavedimo indosamentas** – indosamentas, kuriame yra įrašyta „kaip įgaliotasis“.

10. **Prekių kokybė** – teisės aktų nustatyta prekių savybių visuma, iš kurios galima spręsti, ar tas prekes galima naudoti pagal paskirtį.

11. **Prekių sandėliavimo taisyklės** – juridinio ar fizinio asmens parengtos ir su licencijas išduodančia institucija suderintos prekių sandėliavimo sąlygos, kuriomis vadovaujasi sandėlis ir sandėliuojamų prekių savininkas.

12. **Sandėliavimo dokumentai** – prekiniai vertybiniai popieriai, išduodami šio įstatymo nustatyta tvarka: paprastas sandėliavimo liudijimas, dvidalis sandėliavimo liudijimas ir kiekviena jo dalis atskirai – sandėliavimo liudijimas ir įkeitimo liudijimas.

13. **Sandėliavimo dokumentų registras** – įrašų sistema, rodanti paprastų sandėliavimo liudijimų ir dvidalių sandėliavimo liudijimų išdavimą, taip pat reikalavimų, pagrįstų šiais sandėliavimo dokumentais, tenkinimo apskaitą.

14. **Sandėliavimo dokumentų turėtojas** – paprasto sandėliavimo liudijimo, dvidalio sandėliavimo liudijimo ar atskiros jo dalies savininkas arba kitas asmuo, šio įstatymo nustatytais atvejais turintis tokį dokumentą.

15. **Sandėliavimo liudijimas** – pirmoji dvidalio sandėliavimo liudijimo dalis, kuri gali būti atskirta nuo antrosios dalies – įkeitimo liudijimo – ir kuria remiantis iš sandėlio gali būti išduodamos prekės jos turėtojui šio įstatymo nustatyta tvarka. Sandėliavimo liudijimo turėtojas turi teisę disponuoti prekėmis, tačiau neturi teisės atsiimti jų iš sandėlio tol, kol nebus visiškai atsiskaitęs su sandėliu už tų prekių saugojimą ir kitas paslaugas ir nebus įvykdęs visų šių prekių įkeitimu užtikrintų prievolių.

16. **Sandėlio registras** – įrašų sistema, kurią sudaro sandėliuojamų prekių ir sandėliavimo dokumentų registrai.

17. **Sandėlio veikla** – sandėliavimo veikla, apimanti šiame įstatyme nurodytų prekių priėmimą į sandėlį, jų saugojimą, išdavimą ir tų prekių kokybei išsaugoti būtinų paslaugų teikimą, taip pat sandėliavimo dokumentų išdavimą, jų priėmimą ir sandėlio registro tvarkymą.

18. **Sandėliuojamos prekės** – šio įstatymo 3 straipsnyje nurodytos prekės.

19. **Sandėliuojamų prekių registras** – įrašų sistema, kuria rodoma priimtų saugoti prekių judėjimo ir kokybės pokyčių apskaita.

20. **Sandėliuojamų prekių savininkas** – asmuo, kuriam nuosavybės teise priklauso sandėliuojamos prekės ir kuris turi tai patvirtinantį paprastą sandėliavimo liudijimą, dvidalį sandėliavimo liudijimą ar atskirą jo dalį – sandėliavimo liudijimą.

3 straipsnis. Sandėliuojamos prekės

1. Pagal šį įstatymą sandėliuojamos šių rūšių prekės:

- 1) varpinių ir ankštinių augalų grūdai, įskaitant kukurūzus;
- 2) aliejinių augalų (rapsų) sėklos, linų sėmenys;
- 3) daugiamečių ankštinių ir varpinių žolių sėklos;
- 4) daržovės;
- 5) vaisiai;

6) kitos Lietuvos Respublikos Vyriausybės (toliau – Vyriausybė) ar jos įgaliotos institucijos nustatytos prekės.

2. Prekės turi būti sandėliuojamos atskirai pagal jų rūšis, numatomą vartojimo būdą ir kokybines savybes, vadovaujantis šiuo įstatymu ir Vyriausybės įgaliotos institucijos patvirtintais teisės aktais.

ANTRASIS SKIRSNIS SANDĖLIAI

4 straipsnis. Teisės verstis sandėlio veikla suteikimas

1. Verstis šiame įstatyme numatyta sandėlio veikla leidžiama juridiniams ar fiziniams

asmenims, kurie turi Vyriausybės įgaliotos institucijos (toliau – licencijas išduodanti institucija) išduotą licenciją.

2. Šiame įstatyme apibrėžtas sandėlio veiklos licencijavimo taisyklės (toliau – Licencijavimo taisyklės) tvirtina Vyriausybė ar jos įgaliota institucija.

3. Sandėlis, sukūręs papildomų prekių sandėliavimo pajėgumų, gali pradėti juos naudoti tik gavęs patikslintą licenciją šio įstatymo nustatyta tvarka.

5 straipsnis. Licencijų išdavimas, jų galiojimo sustabdymas, sustabdymo galiojimo panaikinimas, licencijų galiojimo panaikinimas, patikslintų licencijų išdavimas

1. Licencija išduodama juridiniam ar fiziniam asmeniui pagal jo rašytinį prašymą. Prašymo turinys ir dokumentai, reikalingi licencijai gauti, nustatomi Licencijavimo taisyklėse.

2. Už licencijos ir jos dublikato išdavimą mokama valstybės rinkliava.

3. Licencijas išduoda, sustabdo jų galiojimą, panaikina galiojimo sustabdymą ar licencijų galiojimą ir patikslintas licencijas išduoda licencijas išduodanti institucija šio įstatymo nustatyta tvarka. Licencijas atsisakoma išduoti, jeigu neatitinkama šio įstatymo nustatytų reikalavimų verstis sandėlio veikla. Licencijas išduodanti institucija išduoda licencijas arba motyvuotai atsisako jas išduoti ne vėliau kaip per 30 dienų nuo dokumentų, reikalingų licencijoms išduoti, gavimo dienos. Jeigu licencijas išduodančiai institucijai pateikti ne visi reikalingi dokumentai licencijai gauti ar jie netinkamai įforminti, ar pateikti neteisingi duomenys, ji raštu apie tai praneša pareiškėjui ir nustato ne trumpesnę kaip 15 kalendorinių dienų terminą trūkumams pašalinti.

4. Licencijas išduodanti institucija kontroliuoja, kaip licencijų turėtojai laikosi licencijuojamos veiklos sąlygų.

5. Licencija neterminuotam laikui išduodama juridiniam ar fiziniam asmeniui, jeigu:

1) juridinis ar fizinis asmuo yra įregistruotas įstatymų nustatyta tvarka;

2) pagal Lietuvos Respublikos įmonių bankroto įstatymą jie nėra nemokūs;

3) jie yra tinkamai pasirengę prekių sandėliavimo veiklai vykdyti, nuosavybės, nuomos arba panaudos teise valdo nekilnojamąjį turtą, tinkamą prekėms sandėliuoti, ir yra apsirūpinę reikiama laboratorine įranga prekių kokybiniais rodikliais nustatyti;

4) jų viso turto vertė yra pakankama prievolėms, atsirandančioms iš sandėlio veiklos, vykdyti;

5) jie yra apsidraudę pagal šio įstatymo 7 straipsnio 2 dalies reikalavimus;

6) jie pateikia Prekių sandėliavimo taisyklių projektą, atitinkantį nustatytus reikalavimus.

6. Pagal šio straipsnio 5 dalies 3 punktą juridinis ar fizinis asmuo laikomas tinkamai pasirengusiu prekių sandėliavimo veiklai vykdyti, jeigu prekių sandėliavimo sąlygos atitinka techninius, technologinius, veterinarijos, higienos, priešgaisrinius ir kitus šio įstatymo ir Vyriausybės įgaliotos institucijos gamybiniais pastatams (statiniams) nustatytus specialiuosius reikalavimus: prekių sandėliavimui skirtos talpyklos, įrenginiai ir instaliacijos, taip pat procedūros, taikomos priimant, sandėliuojant ir išduodant prekes, turi nepakenkti prekių išsaugojimui, jų kokybei, užtikrinti tinkamą prekių kiekio ir kokybės nustatymą bei patikrą.

7. Pagal šio straipsnio 5 dalies 4 punktą viso turto vertė yra pakankama prievolėms, atsirandančioms iš sandėlio veiklos, vykdyti, jeigu ji yra ne mažesnė už sumą, gautą pageidaujamų sandėliuoti prekių rūšių sandėliavimo pajėgumus (tonomis) padauginus iš tos prekės rūšies normatyvinės kainos, kuri yra patvirtinta Vyriausybės įgaliotos institucijos.

8. Licencijos turėtojas negali licencijos ar jos suteiktų teisių perduoti kitiems juridiniams ar fiziniams asmenims.

9. Licencijos galiojimas negali būti sustabdytas ar panaikintas licencijos galiojimas, jeigu į sandėlį ne dėl sandėlio kaltės neatvežama saugoti prekių.

10. Patikslinta licencija išduodama juridiniam ar fiziniam asmeniui, jeigu:

1) pakeičiama priimamų saugoti prekių rūšis;

2) pasikeičia prekių saugyklų adresai, jų skaičius ir sukuriami papildomi sandėliavimo pajėgumai;

3) pakeičiamos Prekių sandėliavimo taisyklės.

11. Licencijos galiojimas sustabdomas, kai nesilaikoma bent vieno iš šių reikalavimų:

1) nustatoma, kad licencijos turėtojas nesilaiko šio įstatymo nustatytų reikalavimų;
2) paaiškėja, kad licencijai gauti pateiktuose dokumentuose buvo nurodyti klaidinantys duomenys;

3) yra pažeidžiami sandėliuojamų prekių saugojimo sanitariniai, veterinariniai, higieniniai ar priešgaisriniai reikalavimai;

4) sandėlis laiku nesumoka įmokos į Licencijuotų sandėlių kompensavimo fondą.

12. Nustatyti sandėlio veiklos trūkumai, dėl kurių buvo sustabdytas licencijos galiojimas, turi būti pašalinti ne vėliau kaip per 3 mėnesius nuo licencijos galiojimo sustabdymo. Jeigu sandėlis per nustatytą laiką nurodytus pažeidimus pašalina, licencijos galiojimo sustabdymas panaikinamas.

13. Licencijos galiojimas panaikinamas, jeigu:

1) licencijos turėtojas pateikia licenciją išduodančiai institucijai prašymą panaikinti licencijos galiojimą;

2) juridinis asmuo likviduojamas, reorganizuojamas ar jam iškeliamas bankroto byla arba taikoma neteisminė bankroto procedūra, ūkininko ūkis išregistruojamas iš Ūkininkų ūkių registro;

3) paaiškėja, kad licencijai gauti pateiktuose dokumentuose buvo nurodyti klaidingi duomenys;

4) po licencijos galiojimo sustabdymo per šio straipsnio 12 dalyje nustatytą terminą nepašalinami nustatyti sandėlio veiklos pažeidimai.

14. Apie priimtą sprendimą sustabdyti licencijos galiojimą ar panaikinti jos galiojimą licenciją išduodanti institucija per 10 darbo dienų nuo sprendimo priėmimo dienos raštu praneša licencijos turėtojui ir motyvuotai nurodo galiojimo sustabdymo ar panaikinimo priežastis.

6 straipsnis. Prekių sandėliavimo taisyklės

1. Prekių sandėliavimo taisyklės – neatsiejama prekių sandėliavimo sutarties dalis. Tiek sandėlis, tiek prekių savininkas neturi teisės nukrypti nuo šių taisyklių, išskyrus šio ir kitų įstatymų nustatytas išimtis.

2. Prekių sandėliavimo taisyklėse turi būti nustatyta:

1) prekių, priimamų saugoti į sandėlį, aprašymas. Jame turi būti nurodyti priimamų prekių kokybės reikalavimai, taip pat minimalūs priimamų sandėliuoti prekių kiekiai;

2) prekių priėmimo į sandėlį sąlygos ir tvarka;

3) sandėliuojamų prekių laikymo sąlygos, taip pat prekių kiekio ir kokybės nustatymo metodai, tarp jų masės netekties per nustatytą laikotarpį metodas, atsižvelgiant į prekių pobūdį, kiekio ir kokybės apskaita;

4) informacija apie sandėlio nekilnojamojo turto, kuriame saugomos prekės, ir jame saugomų prekių draudimą;

5) sandėliuojamų prekių perleidimo ir išdavimo iš sandėlio sąlygos ir tvarka;

6) apibūdintos privalomos ir neprivalomos paslaugos;

7) prekių saugojimo ir paslaugų, susijusių su prekių kokybės pagerinimu ir jų išsaugojimu (džiovinimas, valymas, rūšiavimas, mėginių ėmimas ir kt.), tarifai;

8) paprasto ar dvidalio sandėliavimo liudijimo išdavimo ir priėmimo sąlygos ir tvarka;

9) informacijos, esančios sandėlio registre, taip pat informacijos apie prekes, nurodytas sandėliavimo dokumente, teikimo tvarka.

3. Prekių sandėliavimo taisyklėse gali būti ir kitų nuostatų, neprieštaraujančių šiam ir kitiems įstatymams.

4. Prekių sandėliavimo taisyklės įsigalioja pradėjus galioti licencijai.

5. Sandėlis privalo kitai prekių sandėliavimo sutarties šaliai sudaryti tinkamas sąlygas susipažinti su Prekių sandėliavimo taisyklėmis.

6. Pakeitus Prekių sandėliavimo taisykles, turi būti gaunama patikslinta licencija Licencijavimo taisyklėse nustatyta tvarka.

7 straipsnis. Sandėlio pareigos

1. Sandėlis, kai yra laisvų prekių sandėliavimo talpyklų, privalo sudaryti prekių sandėliavimo sutartį su bet kuriuo asmeniu, kai šis kreipiasi, išskyrus šio ir kitų įstatymų nustatyta tvarka patvirtintas išimtis (viešoji sutartis). Sandėlis neturi teisės susieti prekių sandėliavimo sutarties sudarymo su paslaugų siūlomoms priimti sandėliuoti prekėms teikimo sąlyga, išskyrus atvejus, kai tai yra būtina dėl tinkamo prekių išsaugojimo ir tokie apribojimai taikomi visais atvejais ar yra įprasta sandėlių veiklos praktika.

2. Sandėlis, kuriame sandėliuojamos prekės, apdraudžia savo turtą nuo gaisro, sprogimo, trečiųjų asmenų neteisėtos veiklos ir gamtinių jėgų sumai, ne mažesnei negu viso draudžiamo turto atkuriamoji vertė. Licencijos galiojimo metu sandėlis taip pat turi turėti civilinės atsakomybės draudimą.

3. Sandėlis privalo ne vėliau kaip prieš 15 dienų iki sandėlio veiklos nutraukimo raštu įspėti apie tai licenciją išdavusią instituciją ir vykdyti kitus šio ir kitų įstatymų nustatytus reikalavimus. Iki to laiko sandėlio priimti įsipareigojimai pagal sandėliavimo sutartis turi būti tinkamai vykdomi.

4. Licencijos galiojimo sustabdymo laikotarpiu sandėlis neturi teisės sudaryti naujų prekių sandėliavimo sutarčių, tačiau visi anksčiau priimti įsipareigojimai turi būti tęsiami.

5. Sandėlis privalo raštu pranešti licenciją išduodančiai institucijai apie sandėlininko atleidimą iš pareigų ir naujo sandėlininko paskyrimą ne vėliau kaip per 15 kalendorinių dienų po šių procedūrų atlikimo.

8 straipsnis. Sandėlio teisės ir jų apribojimai

1. Prekės, priimtose saugoti pagal dvidalį ar paprastą sandėliavimo liudijimą, turi būti saugomos atskirai nuo kitų prekių.

2. Sandėlis turi teisę bendroje talpykloje saugoti kelių savininkų tos pačios rūšies ir kokybės prekes, priimtas saugoti pagal paprastą ar dvidalį sandėliavimo liudijimą. Išduodant iš sandėlio bendros talpyklos savininkui priklausantį prekių kiekį, kitų prekių, saugomų toje talpykloje, savininkų sutikimo nereikia.

3. Sandėlis neturi teisės atsisakyti priimti saugoti prekių, kurios gali būti saugomos bendroje talpykloje, jeigu sandėliavimo pajėgumai yra pakankami ir siūlomos priimti saugoti prekės yra tinkamos sandėliuoti ir parduoti. Sandėlis privalo atsisakyti priimti saugoti prekes, jeigu jų kokybė neatitinka nustatytų reikalavimų ir dėl to gali būti pakenkta kitoms sandėliuojamoms prekėms.

4. Sandėlis negali priimti sandėliuoti prekių, kurioms disponavimo teisės yra apribotos ar dėl kurių taikomos laikinos apsaugos priemonės, ar į kurias yra nukreiptas išieškojimas, išskyrus atvejus, kai sandėlis apie nuosavybės teisių apribojimus arba apie tai, kad prekėms taikomos laikinos apsaugos priemonės ar į jas yra nukreiptas išieškojimas, nežino ir negali žinoti, taip pat išskyrus kitų įstatymų nustatytas išimtis.

5. Sandėlis turi ir kitų šio bei kitų įstatymų nustatytų teisių.

9 straipsnis. Sandėliuojamų prekių sulaikymo teisė

1. Jeigu prekių savininkas iš anksto neapmoka prekių saugojimo, taip pat paslaugų, susijusių su prekių kokybės išsaugojimu ir (ar) pagerinimu, padarytų išlaidų, sandėlis, išduodamas atitinkamą sandėliavimo dokumentą, turi jame nurodyti pinigų sumą, būtiną apmokėti prekių sandėliavimo laikotarpiu, nurodytu sandėliavimo dokumente, ir tą pačią pinigų sumą įrašyti į Sandėliavimo dokumentų registrą.

2. Sandėlis turi teisę sulaikyti sandėliavimo dokumente nurodytas prekes tol, kol bus apmokėtos visos šio straipsnio 1 dalyje nurodytos išlaidos.

10 straipsnis. Sandėlio registras

1. Sandėlis privalo tvarkyti Sandėlio registrą atskirai nuo kitų sandėlio apskaitos dokumentų ir sandėlio sąrašų.

2. Vyriausybės įgaliota institucija tvirtina Sandėlio registro tvarkymo taisykles.

3. Sandėlio registro duomenys yra sandėlio komercinė paslaptis. Prekių savininkui ar atskiros

dvidalio sandėliavimo liudijimo dalies turėtojai pareikalavus, sandėlis privalo pateikti visą reikiamą Sandėlio registro informaciją, susijusią su atitinkamu sandėliavimo dokumentu, taip pat informaciją apie prekes, nurodytas atitinkamame sandėliavimo dokumente.

11 straipsnis. Sandėlininkas

1. Sandėlis kartu su prašymu licencijai gauti pateikia šiuos duomenis apie sandėlininką:
 - 1) sandėlio vadovo įsakymą dėl paskyrimo eiti sandėlininko pareigas kopiją;
 - 2) sandėlininko asmens dokumento kopiją;
 - 3) dokumento, patvirtinančio įgytą išsilavinimą, ne žemesnį, negu nurodyta šio straipsnio 2 dalies 1 punkte, kopiją;
 - 4) su sandėlininku sudarytos sutarties, nurodytos šio straipsnio 4 dalyje, kopiją.
2. Asmuo, einantis sandėlininko pareigas, turi:
 - 1) turėti ne žemesnį kaip aukštesnįjį išsilavinimą;
 - 2) būti susipažinęs su Lietuvos standartais, taikomais sandėliuojamoms prekėms, ir teisės aktais, reglamentuojančiais sandėliuojamų prekių supirkimą, laikymą, apdorojimą, apskaitą, atskaitomybę ir inventurizacijos tvarką;
 - 3) būti sudaręs visiškos materialinės atsakomybės sutartį.
3. Kai paskiriamas naujas sandėlininkas, apie tai ne vėliau kaip per 15 dienų pranešama licenciją išdavusiai institucijai.
4. Su sandėlininku yra sudaroma visiškos materialinės atsakomybės sutartis. Sandėlininkas pagal visiškos materialinės atsakomybės sutartį yra atsakingas už saugomas prekes.

12 straipsnis. Sandėlio veiklos priežiūra

1. Licenciją išduodanti institucija ne rečiau kaip kartą per metus privalo atlikti sandėlio veiklos patikrinimą, siekdama nustatyti, ar sandėlis laikosi šio įstatymo ir kitų teisės aktų nustatytų reikalavimų.
2. Licencijas išduodančios institucijos darbuotojai, atlikdami šio straipsnio 1 dalyje nurodytą veiklą, turi teisę nekliudomi įeiti į sandėlį, paimti sandėliuojamų prekių mėginius, susipažinti su visais patikrinimui reikalingais dokumentais, taip pat kitas teisės aktų nustatytas teises.

13 straipsnis. Kompensavimo fondas

1. Siekiant užtikrinti komercinių bankų ir kitų finansų įstaigų reikalavimo teises, atsirandančias iš kreditavimo santykių, taip pat sandėliuojamų prekių savininkų interesus dėl galimo prekių netekimo ar sugedimo, kurio neatlygina sandėlis ir (ar) draudimo įmonė, yra sudaromas Kompensavimo fondas. Sandėlis privalo sumokėti pradinį įnašą ir įmokas į Kompensavimo fondą.
2. Kompensavimo fondo sudarymo ir administravimo tvarką, jo nuostatus ir Kompensavimo fondą administruojančią instituciją tvirtina Vyriausybė.
3. Kompensavimo fondo lėšos:
 - 1) sandėlių (narių) pradiniai įnašai ir įmokos;
 - 2) pajamos, gautos iš Kompensavimo fondo lėšų investavimo į vertybinius popierius, arba palūkanos iš depozitų;
 - 3) Žemės ūkio ministerijos administruojamos Specialiosios kaimo rėmimo programos lėšos;
 - 4) kitos teisėtai įgytos lėšos.

14 straipsnis. Sandėlių sąrašo sudarymas

Licenciją išduodanti institucija sudaro licencijuotų sandėlių, kurių veiklai vykdyti išduotos licencijos, sąrašą ir jį skelbia viešai. Šiame sąraše sandėliai eilės tvarka registruojami, nurodomi jiems išduotų licencijų numeriai, informacija apie Prekių sandėliavimo taisykles, sandėlininkus, jų paskyrimą ir atleidimą, taip pat kiti šiame įstatyme ir Licencijavimo taisyklėse nustatyti duomenys.

TREČIASIS SKIRSNIS PREKIŲ PRIĖMIMAS IR IŠDAVIMAS. SANDĖLIAVIMO DOKUMENTAI

15 straipsnis. Sandėliavimo dokumentų išdavimas

1. Sandėliavimo dokumentus pagal šį įstatymą gali išduoti tik sandėlis, vykdamas sandėlio veiklą šio įstatymo nustatyta tvarka.
2. Prekių sandėliavimo sutartis įforminama sandėliavimo dokumentu.
3. Sandėlis privalo išduoti prekių savininkui paprastus arba dvidalius sandėliavimo liudijimus tik po prekių priėmimo saugoti.
4. Prekių savininko pareikalavimu sandėlis privalo jam išduoti paprastus arba dvidalius sandėliavimo liudijimus kiekvienai sandėliuojamų prekių partijai atskirai, o jeigu su tokiu reikalavimu kreipiasi paprasto ar dvidalio sandėliavimo liudijimo turėtojas, sandėlis taip pat privalo jam išduoti naujus sandėliavimo liudijimus atskiroms sandėliuojamų prekių partijoms vietoj grąžinamo, anksčiau išduoto visai sandėliuojamų prekių partijai paprasto arba dvidalio sandėliavimo liudijimo.
5. Draudžiama išduoti tokius sandėliavimo liudijimus, kuriuose būtų nurodyta keletas prekių rūšių arba tos pačios rūšies prekės su skirtingomis kokybės charakteristikomis.
6. Užpildytas paprastas arba dvidalis sandėliavimo liudijimas įteikiamas prekių savininkui ar jo įgaliotam atstovui tik padarius šiame įstatyme numatytų būtinų rekvizitų ir žymų įrašus paprastame arba dvidaliame sandėliavimo liudijime, taip pat įregistravus šiuos liudijimus Sandėlio registre ir suteikus jiems atitinkamą registro eilės numerį.
7. Sandėlis, išdavęs dalį prekių pagal šio įstatymo 27 straipsnio nuostatas, privalo likusiai prekių daliai išduoti naują paprastą arba dvidalį sandėliavimo liudijimą vietoj grąžinamo tai prekių partijai išduoto paprasto arba dvidalio sandėliavimo liudijimo.

16 straipsnis. Dvidalis sandėliavimo liudijimas

1. Dvidalį sandėliavimo liudijimą sudaro dvi dalys – sandėliavimo liudijimas ir įkeitimo liudijimas. Jie gali būti atskirti vienas nuo kito.
2. Kiekvienoje dvidalio sandėliavimo liudijimo dalyje turi būti nurodyti šie rekvizitai:
 - 1) sandėlio pavadinimas ir prekių saugojimo vieta;
 - 2) sandėliavimo liudijimo numeris;
 - 3) prekių savininko, iš kurio priimtos prekės, pavadinimas ir buveinės adresas;
 - 4) prekių pavadinimas ir kiekis (vienetai, svoris, tūris ir kt.), kokybės parametrai, prekių vertė, o jeigu jos įkeistos, – įkeitimo suma;
 - 5) prekių saugojimo terminas arba nuoroda, kad jos saugomos iki pareikalavimo;
 - 6) atlyginimo už pasaugą dydis arba tarifai, pagal kuriuos apskaičiuojamas atlyginimas, ir apmokėjimo tvarka, taip pat žyma, kad už sandėliavimo paslaugas yra apmokėta;
 - 7) duomenys apie draudimo paslaugas suteikusią įmonę, draudimo poliso numerį ir jo išdavimo datą, draudimo galiojimo terminą ir prekių apdraudimo sumą;
 - 8) sandėliavimo liudijimo išdavimo data.
3. Jeigu priimant prekes saugoti buvo atlikta prekių įvertinimo ekspertizė, dvidaliame sandėliavimo liudijime įrašoma atitinkama žyma.
4. Išskyrus privalomuosius rekvizitus, žymas ir įrašus, padarytus pagal šį įstatymą, visi kiti dvidalių sandėliavimo liudijimų išdavimo momentu atlikti privalomųjų rekvizitų turinio pataisymai, papildymai, kiti įrašai ir žymos laikomi negaliojančiais.
5. Dokumentas, kuriame nėra bent vieno iš šio straipsnio 2 dalyje nurodytų rekvizitų, dvidaliu sandėliavimo liudijimu nepripažįstamas.
6. Abi dvidalio sandėliavimo liudijimo dalys turi būti išduodamos ir užpildomos kartu. Draudžiama išduoti vien tik sandėliavimo liudijimą arba vien tik įkeitimo liudijimą.

17 straipsnis. Paprastas sandėliavimo liudijimas

1. Teisės, suteiktos pagal paprastą sandėliavimo liudijimą, priklauso jo pareiškėjui.
2. Paprastame sandėliavimo liudijime turi būti nurodyti šie rekvizitai:
 - 1) sandėlio pavadinimas ir prekių saugojimo vieta;

- 2) paprasto sandėliavimo liudijimo numeris;
 - 3) prekių pavadinimas ir kiekis (vienetai, svoris, tūris ir kt.), kokybės parametrai, prekių vertė, o jeigu jos įkeistos, – įkeitimo suma;
 - 4) prekių saugojimo terminas arba nuoroda, kad jos saugomos iki pareikalavimo;
 - 5) atlyginimo už prekių saugojimą dydis arba tarifai, pagal kuriuos apskaičiuojamas atlyginimas, ir apmokėjimo tvarka, taip pat žyma, kad už sandėliavimo paslaugas yra apmokėta;
 - 6) duomenys apie draudimo paslaugas suteikusią įmonę, draudimo poliso numerį ir išdavimo datą, draudimo galiojimo terminą ir prekių apdraudimo sumą;
 - 7) sandėliavimo liudijimo išdavimo data;
 - 8) nuoroda, kad šis liudijimas yra pareikštinis dokumentas.
3. Jeigu priimant prekes sandėliuoti buvo atlikta prekių įvertinimo ekspertizė, paprastame sandėliavimo liudijime įrašoma atitinkama žyma.
4. Paprasto sandėliavimo liudijimo būtinų rekvizitų, žymų ir įrašų reikalavimai tokie pat kaip ir dvidalio sandėliavimo liudijimo.
5. Dokumentas, kuriame nėra bent vieno iš šio straipsnio 2 dalyje nurodytų rekvizitų, paprastu sandėliavimo liudijimu nepripažįstamas.

18 straipsnis. Sandėliavimo liudijimų blankai

Paprastas arba dvidalis sandėliavimo liudijimai išrašomi ant specialių blankų su apsauginiais ženklais. Blankų formą tvirtina Vyriausybė arba jos įgaliota institucija. Dvidalio sandėliavimo liudijimo abiejų blankų dalių numeriai turi būti vienodi.

19 straipsnis. Prekių, priimamų saugoti pagal paprastą arba dvidalį sandėliavimo liudijimą, draudimas

1. Prekių, priimtų saugoti pagal paprastą arba dvidalį sandėliavimo liudijimą, savininkas privalo apdrausti prekes nuo šio įstatymo 7 straipsnio 2 dalyje nurodytos rizikos.
2. Paprastas sandėliavimo liudijimas ir kiekviena iš dvidalio sandėliavimo liudijimo dalių privalo turėti žymą, nurodančią draudimo paslaugas suteikusią įmonę, draudimo poliso numerį ir jo išdavimo datą, draudimo galiojimo terminą ir prekių apdraudimo sumą.
3. Draudimo polisas turi būti išduotas šio poliso turėtojo naudai arba turi būti indosuotas paprasto sandėliavimo liudijimo ar atitinkamo įkeitimo liudijimo turėtojo naudai ir yra neatsiejamas nuo sandėliavimo dokumentų. Kai sandėliavimo liudijimas atskiriamas nuo įkeitimo liudijimo, draudimo poliso originalas paliekamas su įkeitimo liudijimu. Draudimo poliso originalas taip pat paliekamas ir su paprastu sandėliavimo liudijimu.

20 straipsnis. Prekių rūšies, kiekio, kokybės ir vertės nustatymas

1. Priimdamas prekes saugoti, sandėlis turi nustatyti prekių rūšį, kiekį, kokybę ir vertę.
2. Prekių kokybė nustatoma pagal galiojančius standartus, technines sąlygas, prekių kokybės sertifikatus, prekių kokybinių charakteristikų suderinimo protokolus, prekių pavyzdžių etalonus arba prekių įvertinimo ekspertizes liudijančius dokumentus.
3. Prekių vertė nustatoma prekių sandėliavimo sutarties šalių susitarimu, o sutarties šalims nesutarus prekių vertę nustato nepriklausomas vertintojas. Prekių savininkas apmoka prekių vertės nustatymo išlaidas, jeigu šalys nesusitaria kitaip.
4. Sandėliuojamų prekių nustatyta vertė turi būti įrašyta sandėliavimo dokumentuose.

21 straipsnis. Draudimas priimti prekes sandėliuoti

Draudžiama priimti sandėliuoti prekes:

- 1) kurių negalima išsaugoti sandėliavimo sutartyje nustatytą terminą be kokybinių charakteristikų ar kiekio, viršijančio nustatytus natūralaus sumažėjimo ar sugedimo normatyvus, pasikeitimo;
- 2) kurioms taikomos laikinos apsaugos priemonės ar į kurias nukreiptas išieškojimas pagal vykdomuosius dokumentus, išskyrus atvejus, kai sandėlis apie tai nežino ir negali žinoti.

22 straipsnis. Apmokėjimas už prekių saugojimą ir paslaugas

1. Prekių savininkas, pateikęs prekes sandėliuoti, apmoka sandėliui už prekių saugojimą ir su sandėliavimu susijusias paslaugas.

2. Jeigu prekių savininkas, pateikęs prekes sandėliuoti, neapmoka už prekių saugojimą ir su sandėliavimu susijusių paslaugų arba apmoka tik iš dalies, sandėlis, išduodamas dvidalį arba paprastą sandėliavimo liudijimą, jame ir Sandėlio registre nurodo neapmokėtą arba likusią apmokėti sumą, apskaičiuotą už prekių sandėliavimo laikotarpį pagal Prekių sandėliavimo taisykles.

23 straipsnis. Prekių įkeitimas

1. Prekės, priimtos saugoti pagal paprastą arba dvidalį sandėliavimo liudijimą, saugojimo laikotarpiu gali būti įkeitimo objektu.

2. Prekės, priimtos saugoti į sandėlį pagal paprastą arba dvidalį sandėliavimo liudijimą, įkeičiamos perduodant įkaito turėtojui ar jo įgaliotam asmeniui paprastą ar dvidalį sandėliavimo liudijimą arba dvidalio sandėliavimo liudijimo įkeitimo liudijimą, suteikiančius teisę į tas prekes.

KETVIRTASIS SKIRSNIS SANDĖLIAVIMO DOKUMENTŲ TURĖTOJŲ TEISĖS

24 straipsnis. Dvidalio sandėliavimo liudijimo ir jo dalių turėtojo teisės

1. Dvidalio sandėliavimo liudijimo turėtojas turi teisę disponuoti sandėlyje saugomomis prekėmis.

2. Sandėliavimo liudijimo, atskirto nuo įkeitimo liudijimo, turėtojas turi teisę disponuoti sandėlyje saugomomis prekėmis, tačiau negali reikalauti išduoti prekių iš sandėlio tol, kol neatsiskaitė su sandėliu už saugojimo ir kitas paslaugas ir (ar) neįvykdė šių prekių įkeitimu užtikrintos prievolės.

3. Prekių perdavimu laikomas dvidalio sandėliavimo liudijimo arba sandėliavimo liudijimo, atskirto nuo įkeitimo liudijimo, perdavimas.

4. Perleidžiant turimas teises pagal sandėliavimo liudijimą, atskirtą nuo įkeitimo liudijimo, būtinas išankstinis įkeitimo liudijimo turėtojo sutikimas.

5. Įkeitimo liudijimo turėtojas turi šias teises:

1) reikalauti iš asmens, atskyrusio įkeitimo liudijimą nuo sandėliavimo liudijimo (pirmojo indosanto), bet kurio vėlesnio indosanto arba sandėliavimo liudijimo paskutinio turėtojo paskolos ir priskaičiuotų palūkanų, užtikrintų įkeitimo liudijimu, sugražinimo;

2) įkeitimo teisę prekėms, nurodytoms įkeitimo liudijime;

3) įstatymų nustatytais atvejais reikalauti, kad įkeitimu užtikrinta prievolė būtų įvykdyta prieš terminą.

25 straipsnis. Atsakomybė pagal dvidalį sandėliavimo liudijimą ir jo dalis

1. Dvidalio sandėliavimo liudijimo arba sandėliavimo liudijimo, atskirto nuo įkeitimo liudijimo, indosantai atsako solidariai verte, ne didesne negu sandėliuojamų prekių faktinė vertė, sandėliavimo liudijimo indosatams už reikalavimų, kuriuos suteikia toks liudijimas, negaliojimą.

2. Įkeitimo liudijimo indosantai atsako solidariai atitinkamiems įkeitimo liudijimo indosatams už reikalavimų, kuriuos toks liudijimas suteikia, negaliojimą.

26 straipsnis. Dvidalio sandėliavimo liudijimo ir jo atskirų dalių suteikiamų teisių perdavimas

1. Dvidalio sandėliavimo liudijimo ir jo atskirų dalių – sandėliavimo liudijimo ir įkeitimo liudijimo – suteikiamos teisės perleidžiamos vadovaujantis atitinkamuose liudijimuose atliktais indosamentais.

2. Kai nuo dvidalio sandėliavimo liudijimo įkeitimo liudijimas nėra atskirtas, indosamentas atliekamas tik sandėliavimo liudijime. Šiuo atveju įkeitimo liudijime indosamento nereikalaujama.

3. Indosamentas gali būti apribotas tam tikru pavedimu įvykdyti teises, suteiktas dvidalio sandėliavimo liudijimo, sandėliavimo liudijimo arba įkeitimo liudijimo, be šių teisių perdavimo indosatui. Indosamentas, jeigu jame yra įrašas „kaip įgaliotasis“, laikomas pavedimo indosamentu. Dvidalio sandėliavimo liudijimo, sandėliavimo liudijimo ir įkeitimo liudijimo turėtojo teisių vykdymas arba perdavimas galimas tik tuo atveju, jeigu išlaikytas atitinkamas nepertraukiamas eiliškumas indosamentų, iš kurių paskutinis turi liudijimo nurodymą jo turėtojui kaip asmeniui, kuriam perduodamos liudijimu suteiktos teisės.

4. Dvidalio sandėliavimo liudijimo, sandėliavimo liudijimo arba įkeitimo liudijimo indosamente turi būti įrašyti šie duomenys:

1) juridinio arba fizinio asmens, kuris yra indosantas arba indosatas, pavadinimas, juridinio asmens kodas arba fizinio asmens vardas, pavardė, asmens kodas, buveinės arba gyvenamosios vietos adresas;

2) indosanto arba indosato ir jų įgalioto atstovo parašas, patvirtintas antspaudu, jeigu indosantas arba indosatas yra juridinis asmuo ir antspaudu naudojimas yra numatytas jų įstatuose;

3) indosamento atlikimo data.

5. Indosamentas, atliktas šio įstatymo procedūrinius reikalavimus pažeidusio indosanto, laikomas negaliojančiu.

6. Indosamentas, kurį indosantas užbraukė, patvirtindamas tai savo parašu, laikomas negaliojančiu.

7. Indosamentas, kuriuo numatomas teisių perdavimas siekiant gauti dalį prekių, nurodytų sandėliavimo liudijime, laikomas negaliojančiu.

8. Indosamente draudžiama daryti pataisymus, papildymus, išskyrus šio įstatymo nustatytus atvejus. Atliekant einamąjį indosamentą, draudžiami bet kokie ankstesnio indosamento, taip pat dvidalio sandėliavimo liudijimo, sandėliavimo liudijimo arba įkeitimo liudijimo pakeitimai. Jeigu indosantas pažeidžia šį reikalavimą, einamasis ir kiti indosamentai laikomi negaliojančiais.

9. Atskyrus įkeitimo liudijimą nuo sandėliavimo liudijimo, įkeitimo liudijime ir sandėliavimo liudijime padaromi šie įrašai:

1) komercinio banko ar kitos finansų įstaigos, suteikusių paskolą, arba pirmojo įkeitimo liudijimo turėtojo pavadinimas, juridinio asmens kodas (fizinio asmens vardas, pavardė, asmens kodas), taip pat buveinės (fizinio asmens gyvenamosios vietos) adresas;

2) įkeitimu užtikrintos prievolės dydis ir jos įvykdymo terminas;

3) įkeitimo liudijimo atskyrimo data.

10. Jeigu įkeitimo liudijimas, atskirtas nuo sandėliavimo liudijimo, neatitinka šio straipsnio reikalavimų, jis negalioja.

27 straipsnis. Prekių išdavimas paprasto arba dvidalio sandėliavimo liudijimo ir sandėliavimo liudijimo turėtojui

1. Paprasto arba dvidalio sandėliavimo liudijimo ir sandėliavimo liudijimo turėtojas, norėdamas atsiimti prekes iš sandėlio, privalo pateikti atitinkamo liudijimo originalą ir prašymą dėl saugomų prekių išdavimo.

2. Sandėlis išduoda prekes paprasto sandėliavimo liudijimo turėtojui tik gavęs iš jo minėto liudijimo originalą.

3. Sandėlis išduoda prekes dvidalio sandėliavimo liudijimo turėtojui tik gavęs iš jo sandėliavimo ir įkeitimo liudijimų originalus ir patikrinęs indosamentų eiliškumą.

4. Sandėlis išduoda prekes sandėliavimo liudijimo, atskirto nuo įkeitimo liudijimo, turėtojui tik gavęs iš jo šio liudijimo originalą ir patikrinęs jo indosamentų eiliškumą, taip pat patikrinęs, ar jis atsiskaitė su sandėliu už prekių saugojimo ir kitas paslaugas ir įvykdė visas šių prekių įkeitimu užtikrintas prievoles.

5. Išduodant prekes iš sandėlio, atitinkamų liudijimų originalai turi būti perduodami sandėliui.

6. Išduodant prekes iš sandėlio, atitinkamo liudijimo turėtojas ir (ar) sandėlis turi teisę reikalauti patikrinti išduodamų prekių kiekį ir (ar) kokybę dalyvaujant nepriklausomiems ekspertams.

28 straipsnis. Įkeitimo liudijimo turėtojo teisių įgyvendinimo tvarka

1. Suėjus mokėjimo terminui pagal mokestinį reikalavimą, nurodytą įkeitimo liudijime, jo turėtojas kreipiasi į asmenį, atskyrusį sandėliavimo liudijimą nuo įkeitimo liudijimo, dėl prievolės įvykdymo.

2. Įkeitimo liudijimo turėtojas, gavęs visą apmokėjimo sumą, privalo įkeitimo liudijimą su padaryta žyma, kad gauta visa pinigų suma, grąžinti mokėtojui.

3. Įkeitimo liudijimo turėtojas, pagal įkeitimo liudijimą gavęs tik dalį pinigų sumos, privalo išrašyti tai patvirtinantį kvitą ir padaryti įkeitimo ir sandėliavimo liudijimuose atitinkamas žymas. Šiuo atveju įkeitimo liudijimas mokėtojui negrąžinamas.

4. Pasibaigus apmokėjimo terminui, įkeitimo liudijimo turėtojas savo teises įgyvendina teisės aktų nustatyta tvarka.

29 straipsnis. Sandėlio reikalavimų tenkinimas

Sandėlio, turinčio šio įstatymo 9 straipsnyje nustatytą sandėliuojamų prekių sulaikymo teisę, reikalavimai tenkinami pirmiau už kitų kreditorių reikalavimus.

30 straipsnis. Paprasto sandėliavimo liudijimo turėtojo teisės

1. Paprasto sandėliavimo liudijimo turėtojas turi teisę disponuoti prekėmis, saugomomis pagal šį liudijimą sandėlyje.

2. Paprastas sandėliavimo liudijimas kitam asmeniui perleidžiamas perdavimo būdu be jokio indosamento. Perduodant paprasto sandėliavimo liudijimo suteiktas teises, pakanka šį liudijimą perduoti naujam jo turėtojui.

31 straipsnis. Pasekmės praradus arba sugadinus sandėliavimo dokumentus

1. Asmuo, praradęs paprastą sandėliavimo liudijimą, dvidalį sandėliavimo liudijimą, įkeitimo liudijimą ir (ar) sandėliavimo liudijimą, privalo apie tai nedelsdamas raštu pranešti sandėliui, kuriame saugomos prekės. Sandėlis, gavęs pranešimą apie sandėliavimo dokumentų praradimą, įsipareigoja niekam neišduoti sandėlyje saugomų prekių pagal prarastus sandėliavimo dokumentus. Šiuo atveju nei atitinkamo liudijimo dublikatas, nei naujas liudijimas neišduodami.

2. Sandėlis turi teisę neribotam laikui pratęsti prekių saugojimą pagal prarastus atitinkamus liudijimus, kol bus atkurtos teisės į šiuos dokumentus.

3. Papildomos sandėlio išlaidos, susijusios su prekių saugojimo termino pratęsimu, priskiriamos asmeniui, siekiančiam atkurti arba atkuriančiam savo teises pagal prarastą atitinkamą sandėliavimo dokumentą.

4. Sugadinus paprastą arba dvidalį sandėliavimo liudijimą, sandėlis turi vietoj grąžinamo sugadinto liudijimo išduoti naują paprastą arba dvidalį sandėliavimo liudijimą be būtinų rekvizitų pakeitimo. Išlaidas, susijusias su sugadinto liudijimo pakeitimu, apmoka dėl naujo liudijimo kreipęsis asmuo.

5. Kai vietoj sugadinto sandėliavimo liudijimo išduodamas naujas sandėliavimo liudijimas, apie tai pažymima Sandėlio registre.

Skelbiu šį Lietuvos Respublikos Seimo priimtą įstatymą.

RESPUBLIKOS PREZIDENTAS

VALDAS ADAMKUS

Pakeitimai:

1.

Lietuvos Respublikos Seimas, Įstatymas

Nr. [IX-1562](#), 2003-05-20, Žin., 2003, Nr. 52-2313 (2003-05-30), i. k. 1031010ISTA0IX-1562

Lietuvos Respublikos licencijuotų sandėlių ir sandėliavimo dokumentų įstatymo 2, 4 ir 5 straipsnių pakeitimo įstatymas

2.

Lietuvos Respublikos Seimas, Įstatymas

Nr. [XI-852](#), 2010-05-27, Žin., 2010, Nr. 70-3469 (2010-06-17), i. k. 1101010ISTA00XI-852

Lietuvos Respublikos licencijuotų sandėlių ir sandėliavimo dokumentų įstatymo pakeitimo įstatymas